ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1722
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 312
Ημερομ. Κατάθεσης: 23/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β ‘ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αθήνα, 23 Νοεμβρίου 2026

Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: «Θεσσαλονίκη: Εγκληματική κυβερνητική αδράνεια απέναντι στη χαμηλή ποιότητα της ατμόσφαιρας– Επτά χρόνια αδράνειας απειλούν τη δημόσια υγεία»

Η χαμηλή ποιότητα της ατμόσφαιρας αποτελεί ένα σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα με σοβαρές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία για το οποίο η κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν κινητοποιείται και δεν ασκεί ουσιαστικές πολιτικές, με αποτέλεσμα να έχουμε συνεχή επιβάρυνση των περιβαλλοντικών δεικτών αλλά και μη απόδοση περιβαλλοντικής δικαιοσύνης.

Κορυφαίο παράδειγμα η Θεσσαλονίκη, όπου εδώ και επτά (7) χρόνια η επιβαρυμένη ποιότητα της ατμόσφαιρας στη Θεσσαλονίκη παραμένει χωρίς ουσιαστική αντιμετώπιση, παρά τις επανειλημμένες επιστημονικές προειδοποιήσεις, τις διαθέσιμες μελέτες και τις ευρωπαϊκές παρεμβάσεις, ενώ η κυβέρνηση αναπτύσσει ειδικές τεχνικές για να αποφεύγει τη σχετική συζήτηση και τις αναγκαίες επιλογές.

Η τελευταία αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (Ε.Ο.Π.) κατατάσσει τη χώρα μας μεταξύ των πλέον επιβαρυμένων χωρών της Ε.Ε. ως προς τις επιπτώσεις της πολύ χαμηλής ποιότητας ατμόσφαιρας στην υγεία. Η Θεσσαλονίκη μαζί με άλλες ελληνικές πόλεις, κατατάσσεται στην 730ή θέση μεταξύ 761 ευρωπαϊκών πόλεων. Δηλαδή η Θεσσαλονίκη σε όρους επιβάρυνσης της υγείας από την χαμηλή ποιότητα της ατμόσφαιρας βρίσκεται στο χειρότερο 10% της ευρωπαϊκής κατάταξης!

Στο European City Air Viewer του Ε.Ο.Π., η ποιότητα του αέρα της πόλης χαρακτηρίζεται από «φτωχή» έως «πολύ φτωχή», ενώ η οικιακή θέρμανση με τζάκια και σόμπες αναδεικνύεται ως σημαντική πηγή εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων $PM_{2.5}$, ιδίως κατά τους χειμερινούς μήνες.

Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται και από την Επισκόπηση Εφαρμογής Περιβαλλοντικής Πολιτικής (EIR) 2025 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα. Σύμφωνα με την έκθεση, εξακολουθούν να καταγράφονται υπερβάσεις των οριακών τιμών και των τιμών-στόχων για το NO2, τα PM10, τα $PM_{2.5}$, το όζον και το βενζο[a]πυρένιο, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη λήψη μέτρων.

Οι επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία είναι σοβαρές και τεκμηριωμένες. Σύμφωνα με στοιχεία του Ε.Ο.Π., στην Ελλάδα καταγράφονται περισσότεροι από 10.000 πρόωροι θάνατοι ετησίως που αποδίδονται στην έκθεση σε αιωρούμενα σωματίδια $PM_{2.5}$. Δεν πρόκειται για ένα πρόβλημα που περιορίζεται σε μεμονωμένα επεισόδια ρύπανσης ή πρόσκαιρες υπερβάσεις. Πρόκειται για τη σωρευτική επιβάρυνση της υγείας από τη μακροχρόνια έκθεση του πληθυσμού σε ατμοσφαιρικούς ρύπους.

Η χαμηλή ποιότητα της ατμόσφαιρας δεν επιβαρύνει όλους τους πολίτες με τον ίδιο τρόπο, αλλά οι οικονομικά ασθενέστεροι, οι κάτοικοι των περισσότερο επιβαρυμένων περιοχών, τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και όσοι εργάζονται σε εξωτερικούς χώρους υφίστανται τις μεγαλύτερες συνέπειες, χωρίς να διαθέτουν τα μέσα για να προστατευθούν. Η προστασία της ποιότητας του αέρα είναι, επομένως, και ζήτημα κοινωνικής και περιβαλλοντικής δικαιοσύνης, το οποίο η κυβέρνηση επιλέγει να υποτιμά.

Η κυβερνητική αδράνεια δεν δικαιολογείται , καθώς η χώρα έχει καταδικαστεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης τον Μάρτιο του 2023 για παραβιάσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας σχετικά με αυτό το ζήτημα και έχουμε επαναφέρει το σχετικό θέμα στον κοινοβουλευτικό έλεγχο πολλαπλώς. Μελέτες που εκπονήθηκαν με δημόσιους πόρους, από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τον ΟΦΥΠΕΚΑ, περιλαμβάνουν προτάσεις αντιμετώπισης του προβλήματος, που δεν οδήγησαν ποτέ σε μία ουσιαστική συζήτηση στην πόλη και σε ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό σχέδιο εφαρμογής.

Αντιθέτως, αντί να αξιοποιήσει την υπάρχουσα επιστημονική γνώση, τις ευρωπαϊκές υποχρεώσεις ώστε να προχωρήσει σε στοχευμένες παρεμβάσεις, η κυβέρνηση επικαλείται γενικά προγράμματα, όπως το «Εξοικονομώ» και το «Αλλάζω Σύστημα Θέρμανσης και Θερμοσίφωνα», χωρίς να τα συνδέει με στοιχεία για την αποτελεσματικότητά τους και τη συμβολή τους στη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας της πόλης.

Οι βασικές πηγές ρύπανσης στη Θεσσαλονίκη είναι γνωστές: η οικιακή θέρμανση με βιομάζα, η βιομηχανική δραστηριότητα και η κυκλοφορία των οχημάτων. Αυτό που εξακολουθεί να απουσιάζει είναι μια συνεκτική και κυρίως ουσιαστική πολιτική με συγκεκριμένα μέτρα για κάθε πηγή ρύπανσης, επαρκή χρηματοδότηση, σαφές χρονοδιάγραμμα και μετρήσιμα αποτελέσματα.

Επειδή η πρόσβαση σε καθαρό αέρα και η προστασία της δημόσιας υγείας αποτελούν θεμελιώδη δικαιώματα όλων των πολιτών.

Επειδή η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας και προϋποθέτει συγκεκριμένα μέτρα, επαρκή χρηματοδότηση και αποτελεσματικό έλεγχο.

Επειδή η περιβαλλοντική δικαιοσύνη προϋποθέτει ότι κανένας πολίτης και καμία περιοχή δεν θα επωμίζονται δυσανάλογο περιβαλλοντικό και υγειονομικό κόστος εξαιτίας της κοινωνικής ή οικονομικής τους θέσης.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. **Τι ακριβώς έχει πράξει η κυβέρνηση από την έκδοση της καταδικαστικής απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου το 2023 μέχρι σήμερα για τη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας στη Θεσσαλονίκη; Ποιες συγκεκριμένες δεσμεύσεις έχει αναλάβει η χώρα έναντι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ποια είναι η πρόοδος στην υλοποίησή τους με συγκεκριμένα αποτελέσματα;**
2. **Γιατί οι δύο μελέτες που εκπονήθηκαν με δημόσιους πόρους (Π.Κ.Μ., ΟΦΥΠΕΚΑ) και περιλαμβάνουν συγκεκριμένες προτάσεις αντιμετώπισης παραμένουν ουσιαστικά ανεφάρμοστες; Ποια από τα προτεινόμενα μέτρα έχουν υλοποιηθεί, ποια βρίσκονται σε εξέλιξη και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των υπολοίπων; Ποιος αναλαμβάνει την πολιτική ευθύνη για την απώλεια τόσων ετών;**

3. **Ποια είναι τα μετρήσιμα αποτελέσματα του «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» και του «ΑΛΛΑΖΩ ΣΥΣΤΗΜΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ & ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΑ» στη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας στη Θεσσαλονίκη;**
4. **Πόσες αντλίες θερμότητας έχουν εγκατασταθεί στην πόλη μέσω των συγκεκριμένων προγραμμάτων, ποια είναι η γεωγραφική κατανομή τους και ποια η εκτιμώμενη συμβολή τους στη μείωση των εκπομπών αιωρούμενων σωματιδίων;**
5. **Ποια συγκεκριμένα μέτρα έχει λάβει ή προγραμματίζει να λάβει το Υπουργείο για τον περιορισμό καθεμιάς από τις τρεις βασικές πηγές που επιβαρύνουν την ατμόσφαιρα στη Θεσσαλονίκη, δηλαδή της οικιακής θέρμανσης με βιομάζα, της βιομηχανικής δραστηριότητας και της κυκλοφορίας των οχημάτων; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής τους και με ποιους δείκτες θα αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητά τους;**

Αίτηση κατάθεσης εγγράφων

Παρακαλείσθε να καταθέσετε προς ενημέρωση της Βουλής και των πολιτών τα παρακάτω έγγραφα και στοιχεία:

1. **Τις δεσμεύσεις, τις εκθέσεις και την αλληλογραφία που έχει υποβάλει η χώρα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά την καταδικαστική απόφαση του 2023.**
2. **Τον αναλυτικό απολογισμό υλοποίησης των δύο μελετών για το θέμα της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και των προτεινόμενων μέτρων.**
3. **Τα διαθέσιμα στοιχεία για τις εγκαταστάσεις αντλιών θερμότητας στη Θεσσαλονίκη μέσω των σχετικών προγραμμάτων, καθώς και τα στοιχεία αξιολόγησης της συμβολής τους στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.**

Ο Ερωτών και Αιτών Βουλευτής

Σωκράτης Φάμελλος